

MJB 2023-2026

Forum voor Democratie

Voor ons ligt het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2023-2026 en hoewel de begroting voor de komende jaren sluitend is, is het natuurlijk maar de vraag in hoeverre deze - gezien de zeer onzekere tijden - überhaupt realistisch te noemen is.

Wat opvalt in dit Meerjarig Bestuurlijk Programma zijn de verslechterde cijfers in vergelijking met de in juni van dit jaar aan onze Raad gepresenteerde jaarcijfers 2021.

De schuldratio stijgt met 19,9%

De netto schuldquote stijgt met 21,4%

De solvabiliteitsratio daalt met 3,3%

De netto schuld per inwoner is gestegen met € 969 (naar € 5.000)

Zou het college deze sterk verslechterde cijfers nader kunnen duiden en hoe denkt zij deze negatieve ontwikkeling te kunnen keren?

Energiekosten gemeente

De hoge energieprijzen en de almaar stijgende inflatie zorgen bij een groot aantal huishoudens, ondernemers, maar ook gemeenten voor grote financiële problemen. De Vereniging Nederlandse gemeenten heeft over de gemeentelijke energiekosten een enquête gehouden onder gemeenten waaruit blijkt dat bijna 80% van de gemeenten een financieel tekort op de begroting verwacht. Aangezien het huidige energiecontract van onze gemeente een looptijd heeft tot het einde van het jaar, is de vraag van onze fractie dan ook hoe in deze voorliggende begroting rekening is gehouden met de stijgende energieprijzen binnen onze gemeente.

Energie-armoede

Voor wat betreft de energie-armoede van onze inwoners. Ik ben bang dat een groot aantal burgers/ondernemers en verenigingen een barre financiële tijd tegemoet gaan. De ondernemers die net de coronacrisis achter de rug hebben moeten zich nu zien te wapenen tegen de personeelstekorten, de energiecrisis en de steeds verder dalende koopkracht van de consument. Ik hoop dat ook bij een groot aantal collega raadsleden een keer het besef gaat indalen dat we hier als gemeente helaas weinig tot niets aan kunnen doen. Vouchers en energiecoaches gaan ons echt niet verder helpen.

De diverse partijen zullen voor de Bühne weer tijdens de diverse commissie- en raadsvergaderingen uitspreken hoe erg zij het vinden voor onze burgers/ ondernemers en verenigingen, terwijl u uiteraard ook wel weet dat het momenteel dweilen met de kraan open is. Om de woorden van mijn collega van de SP te gebruiken, dit zijn hondenfluitjes die over

de Heerlense burger lijken te gaan, maar deze oeverloze discussies gaan louter over eigen politiek gewin.

Laat ik voorop stellen: wij staan er niet negatief tegenover dat het college onverminderd blijft voortbouwen en investeren in het centrum. Zo is blijkbaar een van de grootste ambities om het onderwijs een plek te geven in het stadcentrum. Ook aan projecten zoals het Centrubad, het Romeins Museum en de Royal/Rivoli wordt verder gebouwd en de culturele lente bloeit voort en al dat moois moet voor iedereen zijn.

Vraag is echter of we op dit moment als gemeente niet een kleine pas op de plaats moeten maken wat betreft dit soort prestigieuze projecten? Burgers weten straks niet meer hoe rond te komen, voedselbanken krijgen steeds meer aanloop, ondernemers staat het water tot aan de lippen. En de verwachting in de markt is dat stroom- en gasprijzen ook in 2023 en 2024 relatief hoog zullen blijven. De problemen stapelen zich derhalve op, mensen weten vaak niet wat ze met de situatie aan moeten en zijn bang voor hun toekomst en die van hun kinderen.

Wat zullen deze burgers in godsnaam denken als zij lezen dat de culturele lente in Heerlen weer bloeit. Ik denk dat het ze een rotzorg zal zijn. Deze mensen denken maar aan een ding: overleven!

Jeugdhulp

Zonder een gezonde jeugd heeft ook Heerlen geen toekomst. Belangrijk dat we daarom ook de komende jaren blijven inzetten op goede jeugdzorg. Een jaarlijks bedrag van maximaal € 23.365.236 alleen al aan de ambulante hulp lijkt een groot bedrag, maar als dit goed en adequaat wordt besteed is dat wat onze fractie betreft prima.

Grote vraagtekens zetten wij echter bij het verlengen van het contract met Jens, wel heel erg toevallig de enige organisatie die zich heeft ingeschreven bij de nieuwe aanbesteding. En nee beste wethouder van Zutphen, dit zijn geen smerige hondenfluitjes over de rug van onze jeugd, maar controle op en realistische vragen over de financiën van onze gemeente.

Een kritische blik op de cijfers van Jens geeft het volgende weer:

Resultaten	Bijdrage gemeente Heerlen
2019: -/- 3.263.602	21.061.461
2020: -/- 311.016	22.165.956
2021: -/- 143.081	23.884.861
2022 -/- 1.488.000 (prognose)	???

In dit kader de volgende vragen:

- a. Hoe werkt het plafondbedrag (€ 23.365.236) in de aanbesteding voor 2023 en is ditzelfde bedrag ook meegenomen in de begroting van 2023?
- b. Hoe wordt de indexatie van dit plafondbedrag over de jaren 2024 t/m 2026 vastgesteld?
- c. Gezien het feit dat door de gemeente Heerlen reeds in 2021 € 23.884.861 is bijgedragen, in hoeverre is het dan realistisch voor 2023 het prijsplafond op een

bedrag van € 23.365.236 vast te stellen en wat gebeurt er indien Jens boven dit plafond uitkomt (hetgeen gezien de berichten over toenemende psychische problemen onder jongeren niet onrealistisch is te noemen)?

- d. Twee grote spelers binnen de coöperatie hebben het financieel moeilijk (Xonar en in mindere mate Radar). Indien een van deze partijen uit de coöperatie zou vallen, wat betekent dat voor de continuïteit en kosten van de jeugdzorg in Heerlen?

Overigens heeft er blijkbaar een onderzoek plaatsgevonden naar de structurele tekorten van Jens. Dit in opdracht van de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal onder de naam: “Jens helpt beter voor minder”. Een onderzoek waarbij de interviews beperkt zijn gebleven tot de kring van de coöperatie leden. Over de slager keurt zijn eigen vlees gesproken.

Aankomende klimaatramp

Voor de meesten hier onder u is het een gegeven dat de klimaatcrisis een grote bedreiging vormt voor het leven van de mens en daarom om directe actie vraagt. Ik zou u zo graag hier tot andere inzichten willen brengen, maar er wordt wel enige moeite van u gevraagd. U zult zich dan immers buiten de wereld van de MSM, Greta Thunberg en Frans Timmermans moeten begeven. Niet de klimaatverandering, maar de “klimaatplannen” zullen ons overigens in de nabije toekomst aan de rand van de afgrond brengen, een economische afgrond welteverstaan.

Dit Meerjarig Bestuurlijk Programma is doordrenkt van de op ons afstevende “klimaatramp” en in nagenoeg elk van de 9 programma’s worden we hiervan bewust gemaakt. Wat de concrete kosten van dit alles is, is echter nergens terug te vinden.

Onze concrete vraag aan het college in deze is dan ook om inzichtelijk te maken welke bedragen per programma worden uitgetrokken voor het tegengaan van de vermeende klimaatramp. Daarnaast hadden wij graag geweten wat de gemiddelde kosten voor onze burgers zullen zijn om de energietransitie te verwezenlijken.

Het valt overigens op dat dit college de woorden klimaatcrisis, verduurzaming van woningen en energiearmoede steeds vaker in één zin gebruikt. Het zal aan mij liggen, maar ik zie het verband niet.

Global Goals

Naast de aankomende klimaatramp staat dit meerjarig bestuurlijk programma bol van modewoorden die geen duidelijke betekenis hebben, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid, circulaire verstedelijking, energieneutraal en inclusiviteit. Blijkbaar is het gedachtegoed van onder andere het World Economic Forum en de Verenigde Naties – al dan niet bewust - diep geïntegreerd in de politieke doelstellingen van onze gemeente.

Een en ander blijkt ook wel uit de deelname van onze gemeente aan de zogeheten ‘Sustainable Development Goals’ (SDG’s), die in 2015 zijn opgesteld en door de Verenigde Naties zijn aangenomen. Het betreft 17 onhaalbare, idealistische doelen (zoals ‘geen honger’, ‘goede gezondheid voor iedereen’, ‘schoon drinkwater’) die precies vanwege hun onhaalbaarheid, eindeloze overheidsinspanningen zullen vergen. Deze doelen moeten in 2030 zijn gerealiseerd, Ook hier in Heerlen wordt met grote trots de SDG-vlag gehesen.

Onze gemeente gaat in het kader van de Global Goals zelfs overstappen op duurzaam bankieren. Mij zegt deze term niets, dus wellicht dat het college hier opheldering over kan geven.

Over deze SDG's – de wereldwijde duurzaamheidsagenda – is bij mijn weten binnen deze Raad nooit een fatsoenlijk debat gevoerd. Ik ga er zelfs vanuit dat het overgrote deel van deze Raad niet eens weet waar ik het over heb, laat staan onze inwoners. Reden temeer onze Raad eens goed te informeren over de achtergrond, de impact, de te ontvangen subsidies en kosten van de implementatie van de SDG's in onze gemeente.

Concrete vraag in dezen dan ook aan het college: Is het college bereidt de Raad op korte termijn nader mee te nemen in de wereld van de SDG's?

In dit kader tevens het verzoek mij **alle** communicatie vanuit en naar het college, alsook die vanuit en naar de burgemeester te doen toekomen, betreffende: WEF, SDG, smart city, slimme stad en Smart City Alliance (de laatste drie als zijnde onderdeel van de SDG's).

Onderwijs

Ik zal toch nog een keer moeten terugkomen op het klimaatonheil. Klimaatadaptief handelen moet een gewoonte worden. Het is daarom van belang om de jeugd vroegtijdig kennis te laten maken met de klimaatsverandering en klimaatadaptatie zodat het een vanzelfsprekendheid wordt. Binnen de gemeente worden in samenwerking met scholen initiatieven ontwikkeld om klimaatadaptatie een vast onderdeel van het lesprogramma te laten vormen. Aldus de letterlijke tekst op pagina 130. Wat uw of mijn mening van de veronderstelde klimaatverandering ook moge zijn, wij mogen deze mening nooit en te nimmer opdringen aan een volgende generatie. Waar is de tijd gebleven dat kinderen op school leerden rekenen, lezen en schrijven. Misschien dat we ons daar weer eens wat meer op kunnen gaan focussen, waardoor we niet allerlei programma's hoeven op te zetten om bijvoorbeeld taalachterstanden weg te werken.

Kan het college mij aangeven wanneer indoctrinatie deel is gaan uitmaken van ons onderwijssysteem? Is het niet zo dat wij ernaar zouden moeten streven onze kinderen vooral kind te laten zijn en hen op te voeden en op te leiden tot zelfstandige individuen en vrije denkers die straks hun eigen mening mogen gaan vormen over welke maatschappelijke thema's dan ook? We leven - naar ik meen - toch nog altijd in een vrije samenleving, waarin collectief denken geen plicht is.

Wat ons betreft is dit voorgestelde lesprogramma dan ook onacceptabel en vandaar onze motie.

Voor zover mijn bijdrage in de 1^e termijn.

Tot slot een oprecht dankwoord aan de griffie die altijd voor ons klaar staat. Dank Teun, Alexandra, Manon, Karin en Camiel.